

**COMITETUL PARLAMENTAR DE ASOCIERE UE - REPUBLICA
MOLDOVA**

Cea de-a șasea Reuniune

5 aprilie 2018

Chișinău

DECLARAȚIE FINALĂ ȘI RECOMANDĂRI
Conform Articolului 441 (3) al Acordului de Asociere

Cea de-a șasea Reuniune a Comitetului Parlamentar de Asociere UE - Republica Moldova (CPA) s-a desfășurat la Chișinău, pe 5 aprilie 2018, în cadrul copreședinției dlui Andi Cristea, din partea Parlamentului European și a dlui Eugen Carпов, din partea Parlamentului Republicii Moldova.

Luând în considerare situația actuală a relațiilor UE - Republica Moldova și a implementării Acordului de Asociere, Comitetul Parlamentar de Asociere a convenit asupra următoarei declarații finale și a recomandărilor.

Comitetul Parlamentar de Asociere:

Privind relațiile UE - Republica Moldova și implementarea Acordului de Asociere /ZLSAC

1. Salută concluziile Consiliului cu referire la Republica Moldova adoptate pe 26 februarie 2018; încurajează instituțiile moldovenești să concluceze și să se axeze pe reforme reale care au drept scop realizarea unor îmbunătățiri tangibile în viața cetățenilor moldoveni, inclusiv creșterea prosperității și supremația legii; subliniază necesitatea de concentrare în continuare pe implementarea AA / ZLSAC în toate domeniile, pentru a realiza întregul potențial al acordului, printre altele, prin intermediul celor 13 priorități-cheie prevăzute în Agenda de Asociere 2017-2019 adoptată în august 2017; salută crearea recentă a funcției de vicepremier responsabil de integrarea europeană și își exprimă așteptările cu privire la un impact pozitiv asupra coordonării agendei europene;
2. Își exprimă satisfacția cu privire la schimburile comerciale în creștere continuă dintre UE și Republica Moldova, drept urmare a implementării ZLSAC; încurajează realizarea unor progrese ulterioare în domenii cum ar fi codul vamal, protecția drepturilor de proprietate intelectuală, inclusiv indicațiile geografice și îmbunătățirea standardelor sanitare și fitosanitare;
3. Apreciază rolul pe care l-a jucat societatea civilă din Republica Moldova în ceea ce privește promovarea participării la dezbaterile politice și îndeamnă autoritățile moldovenești să protejeze și să consolideze activismul societății civile din Republica Moldova prin asigurarea unui cadru legal solid, evitând

reglementările și investigațiile inutile și inoportune care împiedică activitatea unor organizații; reafirmă faptul că societatea civilă a Republicii Moldova are de jucat un rol-cheie în monitorizarea implementării Acordului de Asociere și a agendei de reforme; încurajează Guvernul și Parlamentul să continue cooperarea cu Platforma Societății Civile UE - Republica Moldova, care a fost creată în acest scop în cadrul Acordului de Asociere; salută adoptarea Strategiei pentru Dezvoltarea Societății Civile pe data de 23 martie de către Parlamentul Republicii Moldova; reiterează faptul că angajamentul față de societatea civilă ar trebui să fie sistematic și continuu și îndeamnă la utilizarea celor mai bune practici din alte țări ale Parteneriatului Estic în acest domeniu;

4. Apreciază contribuția pozitivă a Republicii Moldova la Summitul Parteneriatului Estic din 24 noiembrie 2017; consideră că ar trebui create oportunități suplimentare de aprofundare a relațiilor dintre UE și acei parteneri care au înregistrat progrese substanțiale în implementarea reformelor conexe Acordului de Asociere/ZLSAC, pentru a asigura un impuls susținut acestei colaborări, în conformitate cu modelul 'EaP+' (Parteneriatul Estic+) sprijinit de Parlamentul European; salută, în acest context, înființarea Grupului de lucru Euronest privind Acordurile de Asociere, comunicatul de la Como al parlamentelor din Georgia, Republica Moldova și Ucraina și conferința organizată în comun, „Parteneriatul Estic și provocările actuale de securitate”, care a avut loc la Chișinău pe 2 martie 2018;
5. Reiterează faptul că, în conformitate cu Articolul 49 din Tratatul privind Uniunea Europeană, Republica Moldova - ca orice alt stat european - are o perspectivă europeană și poate candida pentru a deveni membru al Uniunii Europene, cu condiția respectării principiilor democrației, libertăților fundamentale și drepturilor minorităților și a statului de drept; subliniază că perspectiva europeană a Republicii Moldova trebuie să se bazeze, mai întâi de toate, pe aderarea la valorile pe care se sprijină UE;
6. Subliniază faptul că relația aprofundată a Republicii Moldova cu UE nu exclude menținerea și continuarea relațiilor politice și economice mai strânse cu țările terțe, în măsura în care acestea respectă valorile democrației convenite în mod reciproc, statul de drept, buna guvernare, drepturile omului și libertățile fundamentale; consideră că deschiderea Republicii Moldova către noi piețe îi va face economia mai competitivă, va spori atractivitatea pentru investiții și va conduce la creșterea puterii de cumpărare pentru cetățenii săi;
7. Salută decizia Grupului de susținere a democrației și de coordonare a alegerilor de a menține Republica Moldova în calitate de țară prioritară pentru cooperare în anul 2018, drept semn al importanței strategice a Parlamentului Republicii Moldova;

Cu privire la viitoarele alegeri și procesul de reformă din Republica Moldova

8. Invită toate părțile interesate să se asigure că viitoarele alegeri parlamentare respectă obligațiunile și standardele internaționale pentru alegeri democratice și să ia în considerare recomandările misiunilor internaționale precedente de

observare a alegerilor; insistă în special pe importanța dezvoltării unui sistem pluripartit adevărat; regretă faptul că noua lege electorală nu a abordat unele recomandări-cheie din Avizul Comun al Comisiei de la Veneția/OSCE/BIDDO de pe 19 iunie 2017, respectând, totodată, principiul dreptului suveran al statului în alegerea sistemului electoral, ia act de noul aviz și recomandări ale Comisiei de la Veneția și OSCE/ODIHR referitor la sistemul electoral din Republica Moldova din 16 martie 2018; salută Avizul Comisiei de la Veneția/OSCE/BIDDO de pe 11 decembrie 2017 privind finanțarea partidelor politice și încurajează autoritățile moldovenești să dea curs sugestiilor conținute în acest document;

9. Salută semnarea Memorandumului de Înțelegere privind Asistența Macrofinanciară, a Acordului de Împrumut și a Acordului de Grant pe 24 noiembrie 2017 și ratificarea acestora de Parlamentul Republicii Moldova pe 15 decembrie 2017; reamintește de Declarația Comună a Parlamentului European, Consiliului și Comisiei (Anexa II) privind decizia de a oferi asistență macrofinanciară, fapt care a implicat respectarea mecanismelor democratice eficiente, printre care se numără sistemul parlamentar pluripartit, statul de drept și drepturile omului ca precondiție pentru oferirea asistenței macrofinanciare; cheamă autoritățile moldovenești să întreprindă măsurile necesare în acest sens în vederea asigurării acordării acestei asistențe;
10. Subliniază importanța ridicării la așteptările înalte ale cetățenilor Republicii Moldova în legătură cu eradicarea corupției și reiterează că instituțiile de stat depolitizate și eradicarea corupției la toate nivelurile sunt necesare pentru ca procesul de reformă să aibă credibilitate în ochii publicului; ia notă de primul Raport al Comisiei în temeiul Mecanismului de Suspendare a Regimului de Vize din decembrie 2017, care constată că implementarea luptei împotriva corupției (în special corupția la nivel înalt) și a spălării banilor „rămâne serios în urmă” și indică tentativele de subminare a cadrului anticorupție, limitările în domeniul de acțiune al Biroului de recuperare a activelor și amânarea implementării Legii privind Autoritatea Națională de Integritate, precum și a alinierii legislației privind combaterea spălării banilor la Directiva UE nr.4 privind combaterea spălării banilor; cheamă toate părțile interesate relevante să întreprindă măsurile necesare înainte de alegerile parlamentare, în vederea abordării acestor preocupări;
11. Subliniază, de asemenea, că adoptarea de către Parlamentul Republicii Moldova a unui Cod de Conduită al Deputaților ar reprezenta un semn important din partea tuturor partidelor politice că recunosc necesitatea

contracărării corupției în vederea restabilirii siguranței și încrederii publice în Parlament;

12. Accentuează în continuare importanța unui sistem judecătoresc imparțial și complet funcțional; amintește faptul că UE și-a retras sprijinul bugetar din cauza lipsei progreselor în reforma judecătorească; încurajează autoritățile să se asigure că următoarea strategie judecătorească 2018-2020 trage învățăminte din strategia precedentă, abordează lacunele existente și este elaborată în manieră transparentă, cu implicarea tuturor actorilor relevanți, inclusiv din societatea civilă; subliniază în special necesitatea de sporire a transparenței și a imparțialității în selectarea judecătorilor și procurorilor;
13. Amintește de așteptările mari ale cetățenilor cu privire la urmărirea penală legată de fraudă bancară și de necesitatea de a-i aduce pe cei responsabili în fața justiției; prin urmare, își exprimă dezamăgirea în privința lipsei progreselor în dosarele penale după publicarea rezultatelor investigației Kroll; accentuează că toate procesele trebuie să aibă loc în corespundere cu standardele internaționale și trebuie să fie transparente;
14. Salută reforma Administrației Publice Centrale și reamintește de importanța unui serviciu public responsabil, transparent și bazat pe merite;
15. Reamintește de importanța asigurării pluralismului media – inclusiv cel al canalelor TV, protejarea mass-mediei independente și libertății de exprimare, dar și reformării radiodifuzorului național; în acest sens, salută progresele înregistrate cu privire la adoptarea unui Nou Cod al Audiovizualului, care ar spori transparența și concurența în acest sector și ar transpune Directiva UE din 2010 privind Serviciile mass-media;
16. Cheamă la continuarea eforturilor depuse în vederea consolidării supravegherii bancare independente, îmbunătățirea transparenței în legătură cu proprietatea și managementul, precum și stabilizarea sectorului bancar pentru a spori încrederea în sectorul financiar al Republicii Moldova și a evita repetarea scandalului bancar din 2014 și cazurile de spălare a banilor;
17. Cheamă Guvernul Republicii Moldova să reformeze sectorul energetic în vederea sporirii transparenței costurilor și contractelor din sectorul energetic, să sporească independența și eficiența energetică, în special prin consolidarea independenței autorității de reglementare în domeniul energetic, sporind interconexiunile energetice cu UE și prin diversificarea surselor energetice, inclusiv prin energia regenerabilă și reducerea dependenței acesteia de combustibilii fosili;